

Advies nr. 156/2019 van 4 september 2019

Betreft: advies m.b.t. een ontwerp van koninklijk besluit *tot vaststelling van de organisatie van de arrondissementale bureaus gerechtskosten en de procedure volgens dewelke gerechtskosten in strafzaken en gelijkgestelde kosten worden toegekend, geverifieerd, betaald en teruggevorderd* (CO-A-2019-150)

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna de "Autoriteit");

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op artikel 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de heer Koen Geens, Minister van Justitie, ontvangen op 03/07/2019;

Gelet op de bijkomende informatie ontvangen op 08/07/2019;

Gelet op het verslag van Mevrouw Alexandra Jaspar, Directeur van het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit;

Brengt op 4 september 2019 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

1. De wet van 23 maart 2019 *betreffende de gerechtskosten in strafzaken en gelijkgestelde kosten en tot invoering van een artikel 648 in het Wetboek van Strafvordering*, (hierna de wet) heeft de ambitie om een kaderwet te zijn die een deugdelijke wetgevende basis vormt voor de hervorming van het verouderd systeem van gerechtskosten in strafzaken¹.

2. Daartoe zet de wet een nieuwe structuur in de steigers (artikel 4).

3. Bij de FOD Justitie wordt een centraal bureau gerechtskosten opgericht dat toezicht houdt op en richtlijnen geeft aan de arrondissementele bureaus gerechtskosten. Dit Centraal bureau staat tevens als enige in voor de betaling van de kostenstaten i.v.m. gerechtskosten (hierna kostenstaten) van de telecomoperatoren.

4. Op het niveau van de hoofdzetel van de rechtbank van eerste aanleg wordt een arrondissementeel bureau gerechtskosten opgericht dat instaat voor de behandeling en betaling van alle andere kostenstaten (dus met uitsluiting van de telecomoperatoren). Het bestaat uit:

- een taxatiebureau onder leiding van een lid van de griffie dat de kostenstaten ontvangt, taxeert en doorstuurt aan het vereffeningsbureau;
- een vereffeningsbureau dat deel uitmaakt van de Stafdienst Begroting en Beheerscontrole van de FOD Justitie dat de kostenstaten verifieert en betaalt.

5. Daarnaast fungeert de directeur-generaal Rechterlijke Organisatie van de FOD Justitie als beroepsinstantie wanneer een prestatieverlener² niet akkoord is met een beslissing van het taxatiebureau aangaande zijn kostenstaat (artikel 6, § 3, van de wet).

---

¹ Volledigheidshalve wordt er de aandacht op gevestigd dat het advies de Autoriteit niet werd ingewonnen. De Raad van State liet zich hierover kritisch uit: zie advies nr. 64.218/1 van 8 november 2018, punt 3.

² Zie artikel 2, 2°, van de wet: "*natuurlijke persoon of rechtspersoon, met inbegrip van de deskundige bedoeld in de bepaling onder 3° en de vertaler of tolk bedoeld in de bepaling onder 4°, die door de opdrachtgever wordt gevorderd voor een opdracht bedoeld in artikel 3, § 1, derde lid. Als prestatieverlener wordt ook beschouwd de persoon die omwille van zijn bijzondere kennis of kunde of omwille van zijn onmiddellijke beschikbaarheid uitzonderlijk wordt gevorderd en niet voldoet aan de voorwaarden voor opname in het nationaal register voor gerechtsdeskundigen of het nationaal register voor beëdigd vertalers, tolken en vertalers-tolker*".

6. Het is binnen deze structuur dat de Koning de hem door de wet verleende mogelijkheid om de bevoegdheden van de betrokken diensten en hun inrichting evenals de procedures voor toekenning, verificatie en betaling van gerechtskosten, kan invullen³. Dit gebeurt door het voor advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit *tot vaststelling van de organisatie van de arrondissementale bureaus gerechtskosten en de procedure volgens dewelke gerechtskosten in strafzaken en gelijkgestelde kosten worden toegekend, geverifieerd, betaald en teruggevorderd*, (hierna het ontwerp).

7. Bondig geschetst verloopt het proces dat leidt tot de betaling van de kostenstaat als volgt⁴:

- de opdrachtgever (een magistraat of een lid van de politiediensten) vordert aan de hand van een standaardformulier een prestatieverlener per e-mail om in het kader van een strafonderzoek een bepaalde taak te verrichten;
- na goedkeuring van het geleverde werk door de opdrachtgever, dient de prestatieverlener zijn kostenstaat digitaal (desgevallend samen met zijn verslag) in bij het taxatiebureau;
- het taxatiebureau controleert de kostenstaat en past deze desgevallend aan (mogelijkheid voor de prestatieverlener om een tegenvoorstel te doen of in beroep te gaan);
- de door het taxatiebureau goedgekeurde kostenstaat gaat naar het vereffeningsbureau dat deze verifieert. Is de kostenstaat in orde, dan wordt hij betaald. Is dat niet het geval, dan wordt hij voor verbetering teruggestuurd naar het taxatiebureau.

8. Hierbij wordt de voorkeur gegeven aan een digitale werkwijze. In de praktijk betekent het wel dat documenten nog in belangrijke mate per e-mail worden uitgewisseld.

9. De informatie die met het oog op de betaling van gerechtskosten bevat persoonsgegevens. Hierna worden de bepalingen van het ontwerp getoetst aan de AVG en de WVG.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

a. Rechtsgrond

10. Elke verwerking van persoonsgegevens moet steunen op een rechtsgrond in de zin van artikel 6 AVG. Bovendien is de verwerking van persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten aan strikte voorwaarden onderworpen (artikel 10 AVG).

11. De Autoriteit stelt vast dat de door het ontwerp gegenereerde verwerkingen van niet-gevoelige persoonsgegevens in hoofde van de arrondissementale bureaus gerechtskosten en de

---

³ Kamer, DOC 54 – 3412/001, blz. 5.

⁴ De procedure voor betaling van de telecomoperatoren buiten beschouwing gelaten.

directeur-generaal Rechterlijke Organisatie van de FOD Justitie, gestoeld zijn op artikel 6.1.e), AVG, namelijk een taak van algemeen belang die nauw gelieerd is met de uitoefening van het openbaar gezag (zie artikelen 3 en 4 van de wet).

12. Krachtens de transparantie- en wettelijkheidsbeginselen vervat in artikelen 8 van het EVRM en 22 van de Grondwet, dient de wet duidelijk te bepalen in welke omstandigheden een verwerking van persoonsgegevens is toegestaan⁵, en bijgevolg bepalen: welke gegevens worden verwerkt, wie de betrokkenen zijn, welke de voorwaarden en doeleinden van de bedoelde verwerking zijn, wat de bewaartermijn van de gegevens is⁶ en welke personen toegang hebben⁷. De Autoriteit had al de gelegenheid om deze beginselen in herinnering te brengen⁸. Wanneer de verwerking berust op een rechtsgrond van nationaal recht, eist artikel 6.3, van de AVG specifiek dat de doeleinden ervan in deze rechtsgrond worden gedefinieerd.

13. Artikel 22 van de Grondwet verbiedt de wetgever om af te zien van de mogelijkheid om zelf te bepalen welke inmengingen het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kunnen beknotten⁹. In deze context is een delegatie aan de Koning "niet in strijd met het wettigheidsbeginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de wetgever zijn vastgelegd¹⁰". De wet bevat verschillende bepalingen die de bevoegdheid van de Koning omschrijven¹¹.

14. Met het oog op de betaling van de gerechtskosten worden er ongetwijfeld persoonsgegevens in verband met strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten verwerkt (artikel 10 AVG). Naast het

⁵ In die zin, lees Grondwettelijk Hof, Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punten B.9 en v. en punt punt B.13.3 in het bijzonder.

⁶ Het Grondwettelijk Hof heeft erkend dat "de wetgever (...) de bewaring van persoonsgegevens en de duur van die bewaring op een algemene wijze (vermocht) te regelen", Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punt B. 23.

⁷ Lees bijvoorbeeld, Grondwettelijk Hof, Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punt B.18, en Grondwettelijk Hof, Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015, punten B.36.1 en v.

⁸ Zie het Advies van de Autoriteit nr. 110/2018 van 17 oktober 2018, punten 7-9.

⁹ Advies nr. 63.202/2 van 26 april 2018 van de Raad van State gegeven over een over een voorontwerp van wet *tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van Verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG, Parl.St. Kamer, 54-3185/001, blz 121-122.*

Zie in dezelfde zin volgende adviezen van de Raad van State:

- Advies 26.198/2, op 2 februari 1998 gegeven over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 11 december 1998 *tot omzetting van de richtlijn 95/46/EG van 24 oktober 1995 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrij verkeer van die gegevens, Parl.St. Kamer 1997-98, nr. 49-1566/1, 108;*
- Advies 33.487/1/3 van 18 en 20 juni 2002 betreffende een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 22 augustus 2002 *houdende maatregelen inzake gezondheidszorg, Parl.St Kamer 2002-03, nr. 2125/2, 539;*
- Advies 37.765/1/2/3/4, op 4 november 2004 gegeven over een voorontwerp dat geleid heeft tot de programmawet van 27 december 2004, *Parl.St. Kamer 2004-05, nr. 1437/2.*

¹⁰ Zie eveneens Grondwettelijk Hof, Arrest nr. 29/2010 van 18 maart 2010, punt B.16.1 ; Arrest nr. 39/2013 van 14 maart 2013, punt B.8.1 ; Arrest 44/2015 van 23 april 2015, punt B.36.2; Arrest nr. 107/2015 van 16 juli 2015, punt B.7; Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017, punt B.6.4 ; Arrest nr. 29/2010 van 15 maart 2018, punt B.13.1, Arrest nr. 86/2018 van 5 juli 2018, punt B.7.2.; Advies van de Raad van State nr. 63.202/2 van 26 april 2018, punt 2.2.

¹¹ Zie de artikelen 3, § 1, vierde lid, 4, § 1, 5° en § 5, 6, § 4, 7, eerste lid, en 11 van de wet.

notitienummer van het strafdossier omschrijft de vordering de opdracht (artikelen 5, tweede lid, en 9, tweede lid, van het ontwerp). Die moet voldoende precies zijn (context) opdat de prestatieverlener weet wat van hem wordt verwacht.

15. Krachtens artikel 7, eerste lid, van het ontwerp moet de prestatieverlener voor zover hij een verslag opstelt¹², dit verslag samen met zijn kostenstaat indienen bij het taxatiebureau. Dit met het oog op de controle van de juistheid van de kostenstaat (stemt het afgeleverde werk overeen met wat werd gevraagd, werden de correcte tarieven gehanteerd, ...). Ook het vereffeningsbureau heeft toegang tot alle nuttige stukken, waaronder het verslag¹³. Ook dergelijke verslagen bevatten doorgaans informatie m.b.t strafbare feiten. Krachtens artikel 10 AVG mogen deze persoonsgegevens alleen worden verwerkt *"... onder toezicht van de overheid of indien de verwerking is toegestaan bij Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepalingen die passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen bieden"*. In casu zal men zich in het eerste geval bevinden vermits alle betrokkenen instanties overheden zijn.

16. In het licht van wat hiervoor in punten 14 en 15 werd opgemerkt zullen er met het oog op de betaling van de gerechtskosten in sommige gevallen ook bijzondere categorieën van persoonsgegevens, vermeld in artikel 9.1 AVG, (bijvoorbeeld gegevens over de gezondheid, met betrekking tot iemands seksueel gedrag,...) worden verwerkt. Zowel de vordering die de opdracht omschrijft als het verslag dat bij de kostenstaat wordt gevoegd, kunnen dergelijke gegevens bevatten. De Dienst Gerechtskosten van het Directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie van de FOD Justitie, administratie die tot op heden nog bevoegd is voor de controle en betaling van gerechtskosten, moet op basis van zijn ervaring in staat zijn om een lijst op te stellen van de bijzondere gegevens artikel 9.1 AVG die zij verwerkt. Dit zou trouwens ook moeten terug te vinden zijn in het register van verwerkingenactiviteiten dat de verwerkingsverantwoordelijke (momenteel vermoedelijk de FOD Justitie) verplicht is aan te leggen en bij te houden (artikel 30 AVG).

17. Deze bijzondere categorieën van persoonsgegevens artikel 9.1 AVG hadden in de wet moeten worden opgenomen. De Autoriteit dringt erop aan om in ieder geval in het ontwerp de bijzondere gegevens artikel 9.1. AVG die worden verwerkt, te preciseren.

18. De verwerking van de gegevens vermeld in artikel 9.1 AVG is in beginsel verboden, tenzij ze kan worden gesteund op een rechtsgrond vermeld in artikel 9.2 AVG. In dit geval lijkt de verwerking te kunnen gebaseerd worden op artikel 9.2.g) AVG. De kosten worden immers gemaakt met het oog op waarheidsvinding in strafzaken, verlenen van dringende humanitair bijstand aan slachtoffers,

---

¹² De tussenkomst van een slotenmaker om een deur te openen, vormt een prestatie die geen aanleiding geeft tot de redactie van een verslag. Dit ligt anders bijvoorbeeld bij een vertaler, die de vertaalde tekst moet toevoegen of een gerechtspsychiater die zijn verslag moet toevoegen.

¹³ Dit blijkt uit bijkomende informatie ontvangen op 08/07/2019.

vergoeden van schade ontstaan n.a.v. de uitvoering van wettige politieopdrachten (zie artikel 3, § 1, derde lid, van de wet). De Autoriteit herinnert eraan dat diezelfde bepaling ook van het betrokken nationaal recht eist dat *“passende en specifieke maatregelen worden getroffen ter bescherming van grondrechten en de fundamentele belangen van de betrokkene”*. De Autoriteit stelt vast dat het ontwerp geen waarborgen ter bescherming van deze fundamentele belangen bevat. Deze moeten alsnog in het ontwerp worden opgenomen.

19. Artikelen 9 en 10 AVG dienen daarenboven eveneens samen gelezen te worden met de artikelen 6.3 AVG, 22 GW en 8 EVRM, wat impliceert dat – ook al vindt de verwerking van dit type van gegevens plaats onder toezicht van een overheid – de essentiële elementen van de verwerking van dit type van gegevens eveneens in de regelgeving dienen vastgelegd te worden.

b. Doeleinden

20. Volgens artikel 5.1.b) AVG kan de verwerking van persoonsgegevens enkel uitgevoerd worden voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.

21. De wet definieert gerechtskosten als kosten die door de FOD Justitie worden betaald of voorgeschoten. Ze ontstaan door de aanstelling van een prestatieverlener in een strafdossier met het oog op één van de doeleinden vermeld in artikel 3, § 1, derde lid, van de wet¹⁴. De Autoriteit oordeelt dat de doeleinden – ingevolge welke gerechtskosten worden betaald of voorgeschoten – welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn (artikel 5.1.b), AVG).

c. Proportionaliteit

22. Artikel 5.1.c), AVG bepaalt dat persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de beoogde doeleinden ('minimale gegevensverwerking').

---

¹⁴ "(...)

1° zoeken naar de waarheid;

2° inschatten van de elementen van het dossier die de persoonlijke kennis van de opdrachtgever overstijgen wegens onder andere hun technische aard;

3° onderzoeken en overzichtelijk maken van een complex dossier;

4° vertalen van het dossier of delen ervan vanuit of naar een taal bruikbaar voor de procedure, of verstaanbaar voor de partij die geniet van rechtsbijstand;

5° onderzoeken naar de fysieke en/of mentale toestand van de bij de zaak betrokken levende en overleden personen;

6° elk nuttig specialistisch onderzoek van roerende en onroerende, materiële en immateriële zaken en van documenten;

7° de analyse of synthese van fiscale, sociale, boekhoudkundige, economische, juridische of wetenschappelijke dossiers;

8° uitvoeren van nodige of nuttige technische handelingen met het oog op een efficiënte behandeling van het dossier;

9° verlenen van dringende materiële en humane bijstand aan het slachtoffer, zoals het reinigen van de plaats van het misdrijf of het herstel van de schade veroorzaakt aan de woning van het slachtoffer, om de secundaire victimisering te vermijden;

10° vergoeden van materiële schade ontstaan bij de uitvoering van wettige politieopdrachten;

11° herstellen in hun oorspronkelijke toestand van goederen die door het voorbereiden of plegen van een misdrijf werden beschadigd of in waarde verminderd zijn;

12° mits toelating van de minister bevoegd voor Justitie, verwerven van welbepaalde gespecialiseerde materialen of hulpmiddelen waarover de onderzoekers en de organisaties waartoe ze behoren niet beschikken en die onontbeerlijk zijn voor het wetslagen van een bepaald onderzoek.”

23. De organisatie van de behandeling van gerechtskosten voortgebracht door de telecomoperatoren (artikel 20 ontwerp) geeft vanuit proportionaliteitsperspectief geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen. De volgende opmerkingen hebben enkel betrekking op de proportionaliteit van de gegevens die worden verwerkt met het oog op de betaling van de gerechtskosten, andere dan deze voortgebracht door de telecomoperatoren. De wet bevat geen systematische opsomming van de (categorieën) van persoonsgegevens die worden verwerkt met het oog op de betaling van de gerechtskosten.

De kostenstaat

24. M.b.t. de kostenstaat bepaalt artikel 2, 5°, van de wet dat deze de volgende gegevens bevat: de prestatieverlenergegevens, de identiteit van de opdrachtgever en het notitienummer van de zaak. Daarnaast bevatten de artikelen 28, vierde lid, 34 en 35 van het ontwerp nadere preciseringen. De kostenstaat vermeldt zijn referentienummer, de unieke code van de vordering (zie hierna punt 29), de datum van de verplaatsingen, voor iedere verrichting de datum, het tijdstip en de duur van de prestaties. Wanneer een prestatieverlener voor de eerste maal tussenkomen, geeft hij ook zijn KBO- en bankrekeningnummer op. Indien de prestatieverlener de hulp inroept van een derde, worden de prestaties van deze laatste in de kostenstaat gedetailleerd en de kwitanties van de betaalde bedragen bijgevoegd. De Autoriteit oordeelt dat deze gegevens ter zake dienend en niet overmatig zijn. Ze laten toe om de geleverde prestaties te toetsen aan de opdracht, het verschuldigde bedrag te begroten en te controleren en vervolgens te betalen aan de juiste persoon.

25. Bij gebrek aan de unieke code van de vordering bevat de kostenstaat de datum van de vordering, de opdrachtgever, het type van misdaad of wanbedrijf, desgevallend de naam van de verdachten (artikel 34, eerste lid van het ontwerp). De naam van de verdachte is hoe dan ook irrelevant om de prestatieverlener te kunnen betalen. Daarenboven verplicht artikel 34, vierde lid, van het ontwerp de prestatieverlener de oorspronkelijke vordering aan de kostenstaat toe te voegen. In het licht van dit laatste heeft het geen zin om te eisen dat de gegevens vermeld in artikel 34, eerste lid, van het ontwerp worden opgenomen in de kostenstaat. De bijgevoegde vordering bevat immers alle informatie die de taxatiebureaus/vereffeningsbureaus nodig hebben om hun taken te verrichten (zie hierna punten 27 -31). De punten 1° tot en met 3° in artikel 34, eerste lid, van het ontwerp, dienen dan ook te worden weggelaten wegens overmatig.

26. Zoals aangestipt in punt 7 is de kostenstaat desgevallend vergezeld van het verslag dat de prestatieverlener opstelde. Indien de opdrachtgever het geleverde werk - dat kan een verslag zijn dat bijvoorbeeld gevoelige medische informatie bevat van een verdachte of een slachtoffer - goedkeurt (artikel 6 van het ontwerp) ziet de Autoriteit niet in waarom het verslag ook moet worden bezorgd

aan het taxatiebureau/vereffeningsbureau. Met het oog op de betaling van de prestatieverlener is er geen enkele reden waarom het taxatiebureau/vereffeningsbureau kennis moet kunnen nemen van het inhoudelijke werk dat werd geleverd. Op basis van de goedkeuring van de opdrachtgever kan tot betaling worden overgegaan. Indien de opdrachtgever opmerkingen maakt m.b.t. de kwaliteit van het geleverde werk, kan met deze opmerkingen rekening worden gehouden bij de betaling. Daarvoor is het evenmin nodig om over de inhoud van het geleverde werk te beschikken. Het overmaken van de door de prestatieverleners in het kader van het opdracht opgestelde verslagen is dan ook overmatig. De tekst dient op dit punt te worden aangepast.

De vordering

27. De kostenstaat is niet het enige document dat leidt tot de verwerking van persoonsgegevens. De vordering, die aan de basis van de gerechtskosten ligt, bevat volgens artikel 5, tweede lid, van het ontwerp, volgende persoonsgegevens:

- 1° (...) het uniek nummer van de prestatieverlener;*
- 2° het notitienummer van het dossier;*
- 3° de unieke code als digitaal paspoort van de vordering, hierna "unieke code van de vordering" genoemd;*
- 4° het voorwerp van de vordering (...).*

28. Wanneer de digitale procedure niet beschikbaar is, bevat de vordering dezelfde gegevens, met uitzondering van *de unieke code als digitaal paspoort van de vordering* (artikel 9, tweede lid, van het ontwerp).

29. De vordering bevat 3 "nummers" die toelaten een link met een identificeerbare natuurlijke persoon te leggen:

- a) het uniek nummer van de prestatieverlener. Voor de prestatieverleners die opgenomen zijn in het nationaal register van gerechtsdeskundigen en het nationaal register van beëdigde vertalers en tolken is dit het nummer waaronder zij in die databank gekend zijn (dat niet het Rijksregisternummer is). Voor de andere prestatieverleners is dit een nummer dat de toepassing genereert. Door dit nummer wordt de prestatieverlener uniek geïdentificeerd in het procesverloop;
- b) het notienummer van het dossier;
- c) de unieke code als digitaal paspoort (= unieke code van de vordering) die uit een unieke barcode + het vorderingsnummer bestaat en wordt gegenereerd door de toepassing van het

project "just-X". Deze unieke code wordt op de vordering afgedrukt en vervolgens elektronisch ondertekend door de opdrachtgever. Die code laat naderhand toe om de vordering te koppelen aan de kostenstaat en het verslag wanneer deze laatste via e-Deposit worden opgeladen omdat daartoe deze unieke code moet worden ingevoerd.

30. In het licht van de doeleinden kunnen deze 3 "nummers" als toereikend en ter zake dienend worden bestempeld.

31. Dat de vordering het voorwerp van de opdracht moet bevatten, spreekt voor zich. Dit voorwerp bevat mogelijks ook persoonsgegevens. Veel zal afhangen van hoe en met welke zin voor detail de opdrachtgever het voorwerp van de vordering omschrijft. Gelet op de ervaring die de bevoegde administratie met deze materie heeft, moet zij er een zicht op hebben in welke mate in het voorwerp van de vordering specifieke persoonsgegevens worden opgenomen en zo ja, welke dit zijn. Op basis hiervan kan in het ontwerp aangegeven worden welke soort persoonsgegevens een vordering kan bevatten. De actuele tekst van het ontwerp laat de Autoriteit niet toe om zich uit te spreken over de proportionaliteit van de eventuele persoonsgegevens die het voorwerp van de vordering bevat.

d. Betrokkenen

32. De wet identificeert de personen die betrokken zijn. Het betreft alle personen die hetzij opdrachtgever, hetzij prestatieverlener zijn in de zin van artikel 2, 1° en 2° van de wet. Daarnaast zijn er de veroordeelden, schuldig verklaarde of burgerrechtelijk aansprakelijke partijen of in het ongelijk gestelde burgerlijke partijen op wie voorgeschoten gerechtskosten kunnen worden verhaald (artikel 3, eerste lid, van de wet).

33. De Autoriteit neemt hiervan akte.

e. Bewaartermijn

34. Krachtens artikel 5.1.e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

35. Noch de wet, noch het ontwerp bevatten enige indicatie hoe lang de persoonsgegevens die worden verwerkt met het oog op de betaling van de gerechtskosten worden bewaard.

36. Het ontwerp moet op dit punt worden vervolledigd. Dit kan bijvoorbeeld door een verwijzing op te nemen naar een andere regelgeving die een invloed heeft op de bewaartermijn(en) inzake. In het licht van artikel 6.3 AVG, is het desgevallend aangewezen (maximale) bewaartermijnen van de

te verwerken persoonsgegevens te voorzien, rekening houdend met de onderscheiden doeleinden en categorieën van gegevens, of toch minstens criteria op te nemen die toelaten deze bewaartermijnen te bepalen.

37. Louter volledigheidshalve vestigt de Autoriteit er de aandacht op dat de vereisten van artikel 5.1.e) AVG geen afbreuk doen aan de voorschriften vervat in de *Archiefwet* van 24 juni 1955.

f. Verwerkingsverantwoordelijken

38. De Autoriteit stelt vast dat er verschillende actoren betrokken zijn bij het proces dat uiteindelijk leidt tot de betaling van gerechtskosten aan de prestatieverlener:

- het start met de vordering van de opdrachtgever (magistraat of lid van een politiedienst);
- vervolgens komt het arrondissementeel bureau gerechtskosten tussen dat vanuit AVG perspectief als "tweeslachtig" moet worden bestempeld. Het bestaat immers uit enerzijds een taxatiebureau, dat voor zover de Autoriteit kan beoordelen eerder tot de Rechterlijke Orde/Organisatie lijkt te behoren (want staat onder leiding van een lid van de griffie – artikel 4, § 3, tweede lid, van de wet) en anderzijds een vereffeningsbureau dat deel uitmaakt van de Stafdienst Begroting en Beheerscontrole van de FOD Justitie (artikel 4, § 4, tweede lid, van de wet);
- ingeval van betwisting van beslissingen van het taxatiebureau m.b.t. de kostenstaat, wordt een beroep aanhangig gemaakt bij de directeur-generaal Rechterlijke Organisatie van de FOD Justitie (artikel 6, § 3, van de wet).

Er wordt ook gebruik gemaakt van het e-Deposit systeem om documenten op te laden (zie bijkomende informatie van 08/07/2019).

39. Voor wat het e-Deposit systeem betreft, bepaalt artikel 6, tweede lid, van het koninklijk besluit van 16 juni 2016 *houdende de elektronische communicatie overeenkomstig artikel 32ter van het Gerechtelijk Wetboek*, dat de FOD Justitie de verwerkingsverantwoordelijke is. Voor het overige identificeert noch de wet, noch het ontwerp welke van de andere bovenvermelde actoren verwerkingsverantwoordelijke, dan wel gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken of verwerker(s) zijn. Het is belangrijk dat dit wordt uitgeklaard.

40. Dit is niet alleen belangrijk voor de betrokkenen die hun rechten overeenkomstig de artikelen 12 - 22 AVG wensen uit te oefenen. Het verschaft ook duidelijkheid over de toepassing van de artikelen 5.2, 13, 14, 26 en 28 AVG.

g. Beveiliging

41. Er wordt ingezet op een digitale aanpak van de toekenning, verificatie, betaling en terugvordering van gerechtskosten. Normaal wordt de vordering als pdf via de applicatie MACH automatisch per e-mail naar de prestatieverlener verstuurd (artikel 5, derde lid, van het ontwerp + bijkomende informatie dd. 08/07/2019). Indien de toepassing buiten dienst is, stuurt de opdrachtgever de e-mail zelf (artikel 9, eerste lid van het ontwerp). Uit artikel 10, tweede lid, van het ontwerp blijkt dat het verslag dat de prestatieverlener opstelt ook per e-mail kan worden bezorgd.

42. De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de rechtsvoorganger van de Autoriteit, vestigde in de punten 12 – 14 van haar advies nr. 47/2015¹⁵ reeds de aandacht op het problematisch karakter van het uitwisselen per e-mail van documenten die persoonsgegevens bevatten. De aangestipte pijnpunten i.v.m. e-mailuitwisselingen (beveiliging, problematiek doorgifte aan derde landen zonder passend beschermingsniveau) zijn nog steeds actueel.

43. Het is aan de betrokken verwerkingsverantwoordelijken om ervoor te zorgen dat de uitwisseling van informatie en documenten die persoonsgegevens bevatten op een goed beveiligde manier geschiedt.

44. Louter volledigheidshalve vestigt de Autoriteit de aandacht op de vereisten van de artikelen 5.1.f) en 32 AVG.

45. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.

46. Artikel 32 AVG wijst in dit verband op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:

- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
- het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
- het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;

---

¹⁵ Advies nr. 47/2015 van 25 november 2015 m.b.t. m.b.t. het voorontwerp van wet houdende *internering en diverse bepalingen inzake justitie*: https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/advies_47_2015.pdf

- een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.

47. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de Autoriteit op de Aanbeveling van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer¹⁶ ter voorkoming van gegevenslekken en op het document Referentiemaatregelen¹⁷ inzake beveiliging die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht moeten worden genomen. De Autoriteit onderstreept ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹⁸.

OM DEZE REDENEN

de Autoriteit,

is van oordeel dat de volgende aanpassingen van het ontwerp zich opdringen:

- de bijzondere categorieën persoonsgegevens van artikel 9.1 AVG die worden verwerkt, vermelden (punten 16 en 17);
- de waarborgen zoals vereist door artikel 9.2.g), AVG opnemen (punt 18);
- de punten 1° tot en met 3° in artikel 34, eerste lid, van het ontwerp weglaten (punt 25);
- de verplichting om de verslagen aan het taxatiebureau en het vereffeningsbureau te bezorgen schrappen (punt 26);
- de persoonsgegevens die in het voorwerp van de vordering vervat zijn verduidelijken (punt 31);
- de bewaartermijn preciseren (punt 36);
- wie verwerkingsverantwoordelijke, dan wel gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken of verwerker(s) zijn uitklaren (punten 38 en 39);

wijst de aanvrager op het belang van de volgende elementen:

---

¹⁶ Aanbeveling uit eigen beweging van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer nr. 01/2013 van 21 januari 2013 *betreffende de na te leven veiligheidsmaatregelen ter voorkoming van gegevenslekken*

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2013_0.pdf).

¹⁷ Referentiemaatregelen van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0
(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/referentiemaatregelen_voor_de_beveiliging_van_elke_verwerking_van_persoonsgegevens_0.pdf).

¹⁸ Zie ook Aanbeveling van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer nr. 01/2008 van 24 september 2008 *met betrekking tot het toegangs- en gebruikersbeheer in de overheidssector*

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2008_0.pdf).

Versillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

- de betrokken verwerkingsverantwoordelijken moeten ervoor zorgen dat de uitwisseling van informatie en documenten die persoonsgegevens bevatten op een goed beveiligde manier geschiedt (punt 43);
- de naleving van artikel 32 AVG en de verplichting van de verwerkingsverantwoordelijke om de gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens (punten 45 en 46).

(get.) Alexandra Jaspar

Directeur van het Kenniscentrum